



การประเมินความเสี่ยงการป้องกันการทุจริต
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ

อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตหากเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นเจตจำนงขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ ตามกรอบการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต เกี่ยวกับการรับสินบน คือ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘) ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และ ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล รวมทั้งกำหนดมาตรการกิจกรรม แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงในเรื่องการรับสินบนที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ

ตุลาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต.....๑	
๒. วัตถุประสงค์ ความหมาย กรอบในการประเมินความเสี่ยงทุจริต.....๑	
๓. ประเภทความเสี่ยง.....๒	
๔. เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง.....๒	
๕. การประเมินความเสี่ยง.....๒-๔	
สรุปการประเมินและการควบคุมความเสี่ยงการป้องกันการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘.....๕	

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๑. หลักการ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นเจตจำนงขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ ในฐานะหน่วยงานของรัฐเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ ตามกรอบการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน คือ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตของการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการ ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และความเสี่ยงการทุจริตการบริหารงานบุคคล รวม ๔ ประเด็น รวมทั้งกำหนดมาตรการกิจกรรม แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อวิเคราะห์เหตุความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงการทุจริตภายในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ
๒. เพื่อกำหนดมาตรการและการดำเนินการในการจัดการความเสี่ยงภายในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ
๓. เพื่อกำหนดกิจกรรมหรือการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรการหรือการดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ

๓. นิยามความหมายของความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบนของหน่วยงานในอนาคต

๔. กรอบในการประเมินความเสี่ยงทุจริต

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : ฝ้าระวังสอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อสงสัยเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยก่อนมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริตจะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาอีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจเกิดขึ้นและป้องกัน ป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๕. ประเภทของความเสี่ยง

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ ได้นำประเภทความเสี่ยงทุกรูปแบบมาเป็นการวิเคราะห์เหตุแห่งความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ๔ ด้าน ดังนี้

๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๒) ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๓) ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

๔) ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล

๖. เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุนายละเอียดเหตุการณ์ที่เกิดความเสี่ยงการทุจริตหรือมีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต ว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงาน โดยการค้นหาความเสี่ยงทุจริตที่เคยเกิดขึ้น หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward Looking Information) และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลแปะ-ระ ที่มีประสิทธิภาพ

๗. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ตารางที่ ๑ แสดงเกณฑ์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงทุจริต (Likelihood)

เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือมีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง/ปี
๔	สูง	เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือมีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง หรือมีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือมีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก หรือมีโอกาสเกิดขึ้น ๑ ครั้ง/ปี

ตารางที่ ๒ แสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	กระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับรุนแรงมาก
๔	สูง	กระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับรุนแรง
๓	ปานกลาง	กระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง
๒	น้อย	กระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย
๑	น้อยมาก	กระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ระดับความเสี่ยงทุจริต (Risk Score)

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยให้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับและจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงทุจริต} \times \text{ระดับความรุนแรงของผลกระทบ}$$

$$\text{Degree of Risk} = \text{Likelihood} \times \text{Impact}$$

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน (L*I)	เขตสี (zone)
๔	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	แดง
๓	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน	ส้ม
๒	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน	เหลือง
๑	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน	เขียว

แผนภูมิแสดงระดับความเสี่ยงทุจริต (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

แผนภูมิแสดงระดับความเสี่ยงทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๖	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

**สรุปการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ขององค์บริหารส่วนตำบลท่าแพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘**

ประเด็นความเสี่ยง	รูปแบบพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง				มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
		โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ค่าความเสี่ยงรวม (L*I)	ระดับความเสี่ยง				
๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘	๑. เจ้าหน้าที่อาจมีการเรียก รับเงินพิเศษของขั้ว หรือประโยชน์จากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ได้ง่ายขึ้น หรือได้รับยกเว้นหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ๒. เจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตโดยไม่มีการลงพื้นที่ตรวจสอบสถานที่ประกอบการจริง	๓	๔	๑๒	สูง	๑. จัดทำแผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมาย เผยแพร่ ณ จุดให้บริการให้ชัดเจน ๒. ประกาศนโยบาย No Gift Policy ๓. จัดทำหรือปรับปรุงคู่มือการให้บริการประชาชน ๔. เผยแพร่คู่มือประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการอนุมัติ อนุญาตผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน ๕. จัดให้มีช่องทางร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ๖. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม ตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด	ต.ค.๒๕๖๗ - ก.ย.๒๕๖๘	กองช่าง กองสาธารณสุขฯ สำนักปลัด	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือการให้บริการตามภารกิจ	๑. เจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติกับผู้มาขอรับบริการ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว ๒. เจ้าหน้าที่ให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมีการติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น	๓	๓	๙	สูง	๑. มีการกำหนดขั้นตอนลำดับการขอใช้บริการ เช่น การใช้บัตรคิว ณ จุดบริการที่ชัดเจน ๒. ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรม/หลักธรรมาภิบาล	ต.ค.๒๕๖๗ - ก.ย.๒๕๖๘	ทุกสำนัก/กอง	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการการใช้อำนาจ หรือการให้บริการตามภารกิจ

ประเด็นความเสี่ยง	รูปแบบพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง				มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
		โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ค่าความเสี่ยงรวม (L*I)	ระดับความเสี่ยง				
	๓. เจ้าหน้าที่ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้	๒	๒	๔	ปานกลาง	๓. จัดโครงการฝึกอบรมที่มีการสอดแทรกสาระด้านจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ๔. จัดให้มีช่องทางร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ๕. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด			
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	๑. การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ มีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ค้ารายใดรายหนึ่ง ๒. การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ เช่น การไม่เปิดเผยประกาศเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือเปิดเผยข้อมูลล่าช้า	๓ ๒	๔ ๒	๑๒ ๔	สูง ปานกลาง	๑. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ๓. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ๔. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ประกาศเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างผ่านช่องทางต่างๆของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง	ต.ค.๒๕๖๗ - ก.ย.๒๕๖๘	กองคลัง	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

ประเด็นความเสี่ยง	รูปแบบพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง				มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
		โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ค่าความเสี่ยงรวม (L*I)	ระดับความเสี่ยง				
๔. การบริหารงานบุคคล	๑. การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน ไม่เป็นธรรม ๒. มีการช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้อง ในการเข้าทำงานหรือสอบเข้าเป็นพนักงานจ้าง ๓. มีการเรียกรับเงิน เพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งโยกย้าย หรือเลื่อนตำแหน่ง	๑	๒	๓	ต่ำ	๑. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ๒. กำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารงานบุคคลที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ๓. จัดทำมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติ Dos & Don'ts ๔. ให้จัดทำประกาศและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทุกช่องทางของหน่วยงานทุกครั้งที่มีการรับโอนตำแหน่งที่ขาดแคลน	ต.ค.๒๕๖๗ - ก.ย.๒๕๖๘	สำนักปลัด	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
		๒	๓	๖	ปานกลาง				
		๒	๓	๖	ปานกลาง				
